

KAMU KESİMİNDE HARCIRAH VE ÖZELLİK ARZ EDEN HUSUSLAR

Ramazan ŞENER

Mali Hizmetler Uzmanı

1. Giriş

Anayasa'nın 128'inci maddesine göre kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmektedir. Söz konusu görevlerin memuriyet mahalli dışında yerine getirilmesi gereken durumlarda kamu personelinin günlük yeme, içme ve barınma giderlerini karşılamak amacıyla harcırah ödemesi yapılmaktadır.

Ülkemizde kamu kurum ve kuruluşlarının personeline ödeyecekleri harcırah miktarları, 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile düzenlenmiştir. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında çalışan kamu görevlilerinin, görevleri gereği yaptıkları seyahatlerdeki harcamaları kamu idarelerince karşılanması gerekmektedir. Bu bağlamda harcırah, 6245 sayılı Harcırah Kanununda özel olarak düzenlenmiştir. Gerek 657 sayılı Kanun gerekse 6245 sayılı Kanun, kamu görevlilerinin, görevleri ile ilgili olarak yaptıkları harcamaların harcırah yoluyla karşılanmasının kamu idarelerinin bir görevi olduğunu açıkça düzenlemiştir. Yani, geçici veya sürekli görevlendirmeler nedeniyle yapılan harcamaların karşılanması idareler için yasal bir yükümlülüktür. Kamu idarelerinin harcırahla ilgili yükümlülüğü yasada açıkça düzenlenmiş olmakla birlikte, geçici ve sürekli görevlendirmelerdeki harcırahlarla ilgili bazı özellik arz eden durumlar vardır. Bu çalışma ile kamu kesiminde harcıraha ilişkin özellik arz eden durumlar kaleme alınmıştır.

2. Harcırahın Tanımı

Harcırah kavramının tanımı, doktrinden, hukuksal metinlerden ve yargısal kararlardan elde edilen bilgiler doğrultusunda yapılacak olursa, harcırah; “sürekli veya geçici görevle bir yere gönderilen görevlilere, bu yere gidebilmeleri, orada yiyip içme ve konaklama gibi yapacakları diğer giderleri karşılamak için verilen para, yolluk” olarak tanımlanabilir. Harcırah sözcüğü harcanan parayı ifade eden “harç” ile yol anlamında kullanılan “rah” sözcüklerinin birleşiminden oluşmaktadır. Harcırah sözcüğünün yasal tanımı, Harcırah Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yapılmıştır. Bu tanıma göre, kanun gereği ödenmesi gereken yol masrafı, gündelik, aile masrafı ve yer değiştirme masraflarından biri, birkaçı veya tamamından oluşan ödemelere harcırah adı verilir. Kanunu'nun 5'inci maddesinde ise harcırahın; yol gideri, gündelik (yevmiye), aile gideri ve yer değiştirme giderini içerdği hükme bağlanmıştır.

3. Harcırâh Kanunu

3.1. Kanun'un Kapsamı

6245 sayılı Kanunun 1. maddesine göre genel, katma ve özel bütçeli idareler (Köy bütçeleri hariç) ve bunlara bağılı sabit ve mütedavil sermayeli müesseseler, hususi kanunlarla kurulmuş banka ve teşekküller; (Denizcilik Bankası Türk Anonim Ortaklığı, Türkiye Vakıflar Bankası Türk Anonim Ortaklığı ve Türk Havayolları Anonim Ortaklığı hariç) ile yukarıdaki daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları teşekkül ve müesseseler tarafından ödenecek harcırâh bu kanun hükümlerine göre ödenmesi gerekmektedir.

3.2. Harcırâhın Unsurları

6245 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde harcırâhın unsurları "yol masrafı, yevmiye, aile masrafı ve yer değıştirme masrafı" olarak ifade edilmiştir.

3.3. Yurt İçi Gündeliğı

6245 sayılı Kanunun 33'üncü maddesinin (a) fıkrasında bu Kanun gereğince verilecek yurtiçi gündeliklerinin miktarının tespiti işi yılı bütçe kanunlarına bırakılmıştır. Bu şekilde harcırâhın sürekli güncellenmesi amaçlanmıştır.

Aynı maddenin (b) fıkrasında ise devamlı ikamet ettikleri yerler dikkate alınarak kurumlarınca belirlenen görev merkezi, mıntika merkezi ve grup merkezi dışına teftiş, denetim, inceleme veya soruşturma görevi ile gönderilenlere ve bu fıkrada sayılanlara normal gündeliğın üzerinde gündelik ödenmesi hususu düzenlenmiştir.

Söz konusu maddenin (c) fıkrasında, Devlet Tiyatroları ve Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlükleri ile Müdürlükleri, Cumhurbaşkanlığı ve Devlet Senfoni Orkestraları, Oda Orkestraları, Devlet Türk Halk Müziğı Korosu, Devlet Klasik Türk Müziğı Korosu, Devlet Çoksesli Müzik Korosu ve Devlet Halk Dansları Topluluğı tarafından düzenlenecek yurtiçi sanat faaliyetlerine münferiden ve topluca katılan sanatçılarla diğeri görevlilere kurumlarınca karşılanan seyahat ve ikamet giderlerine ilave olarak, 2'nci derece kadrolu memur için tespit olunan gündelik miktarının 2 katı gündelik olarak verileceğı belirtilmektedir.

3.4. Yurt Dışı Gündeliğı

6245 sayılı Harcırâh Kanunu'nda yurtdışı geçici görev yolluğunun ödeme esasları belirlenmiştir. Buna göre, yurtdışında geçici görev yolculuklarında, ekspres ve yataklı vagon ücreti dahil olmak üzere, tren, vapur veya uçak bilet bedeli yol masrafı olarak ödenir. Ayrıca,

buna istasyon, liman veya terminal ile ikamet yeri arasındaki taşıt ve hamal ücreti ilave olunur. Bu maddeye göre verilecek yol masrafı, yolculuk yapılacak taşıtların Türkiye'deki aktarmasız hareket yerinden itibaren hesap olunur. Memuriyet merkezinden aktarmasız hareket yerine kadar olan yolculuklar hakkında Harcırah Kanununun yurtiçi yolculuklarına ait hükümleri uygulanır. Yurtdışından yurtiçine dönüşte aynı esaslara uyulur.

Bu Kanun gereğince verilecek yurtdışı gündeliklerinin miktarı, gidilecek ülkeye, memur ve hizmetlilerin aylık veya ücret tutarları ile görevin mahiyetine göre, mali yıl itibariyle ve Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tayin olunmaktadır.

3.5. Yol Masrafı

6245 sayılı Kanunun 27, 28, 29, 30, 31 ve 32'inci maddelerinde, yurt içi ve yurt dışı yol masrafı ödenmesi usul ve esasları belirlenmiştir.

3.6. Aile Masrafı ve Yer Değiştirme Masrafı

6245 sayılı Kanunun 44, 45, 46 ve 47'inci maddelerinde, aile masrafı ve yer değiştirme masrafı usul ve esasları belirlenmiştir.

3.7. Konaklama Bedeli

27.4.2005 tarih ve 25798 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 4'ncü maddesiyle 6245 Sayılı Harcırah Kanunun 33'üncü maddesine (d) bendi eklenmiştir. Yeni eklenen bu bent ile yurt içinde yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirenlere, (b bendinde sayılanlar hariç teftiş, denetim vb.) belge bedelini aşmamak ve her defasında 10 gün ile sınırlı olmak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı yevmiyelerden ayrı olarak ödenebilecektir. Ancak 2009 yılı bütçe Kanunu ekli H cetvelinde 2009 yılına ait Harcırah Kanunu uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarlarını gösterilmiş ve bu maddeyle ilgili olarak bu 10 günlük sürenin hesabında yevmiyeler %50 artırımlı hesaplanabilecektir. Yapılan bu düzenleme ile geçici görevle görevlendirilen personel yatacak yer için yaptığı harcamalar yevmiyesi ile sınırlandırılmakta iken 2009 yılı için bu miktar artırılmış ve personel lehine bir gelişme olmuştur. Örneğin Ankara dışına görevlendirilen üçüncü derece yevmiyesi 23.50 TL olan bir memurun kalacak yer için görevin ilk 10 günü için günlük 35.25 TL'ye kadar ödeme yapılabilir. Bu miktarı aşan kısmı geçici görevle giden personel tarafından karşılanacaktır. Ancak kalacak yer için daha düşük bir ücret ödenmiş ise belgede gösterilen miktar ödeneğinden belirtilen bu miktar üst limit olacağı unutulmamalıdır.

4. Özellik Arz Eden Durumlar

4.1. Tedavi Yoluğu

6245 sayılı Kanun'un 18'inci maddesi (c) bendinde; "Kanunları gereğince sağık kurumlarında yatarak veya ayakta tedavi maksadıyla (Aile fertleri için ikamet mahalli dışına) gönderilenlere, gidiş ve dönüşleri için yol masrafı ve gündelik ödenir. Ayakta tedavi görenlere ayakta tedavi süresince gündelik ve ikamet ettikleri yer ile tedavi kurumu arasındaki mutat taşıt ücreti ayrıca ödenir." hükmüne yer verilmiştir. Ancak 6245 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin (c) bendi, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağık Sigortası Kanunu'nun 106'ıncı maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan bir hükme göre ödeme yapılamayacağı için harcırah ödemesi Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği'nde düzenlenmiştir.

2008 yılı Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği'nin (SIRA NO: 6); yol masrafı ve gündelikleri düzenleyen bölümünde de; "Tedavi amacıyla memuriyet mahalli dışına sevk edilenlere 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 18'inci maddesinin (c) bendi hükümlerine göre yol masrafı ve gündelik ödenir. Gündelik, tedavinin başlamasına kadar geçecek günler (bu süre beş günü geçemez.) ile sağık kurumu tarafından öngörölmesi kaydıyla ayakta tedavi gördüğü günler için verilir. Yatarak tedavide geçen süreler için gündelik ödenmez.

Memuriyet mahalli dışına sevk işleminde yol masrafı, hastanın bulunduğu yer ile sevk edildiğı sağık kurumunun bulunduğu yer arasındaki mutat taşıt ücreti esas alınarak ödenecektir. Ancak, sağık kurumunca hastanın memuriyet mahalli dışına sevk işlemi sırasında ilgili hekim tarafından, hastalığın ne olduğı, mutat taşıt ile seyahat edememe ve ambulans veya uygun görülen herhangi bir taşıtla gitmesinin gerekçelerini belirten ayrı bir rapor düzenlenmesi ve bu raporun başhekimlik tarafından da onaylanması halinde ambulans ücreti veya uygun görülen taşıt bedeli ilgilinin kurumunca ödenecektir.

Ayrıca bunlara anılan kanunun 33'üncü maddesinin (d) fıkrasına göre yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri belgelendirmeleri halinde, belge bedelini aşmamak ve her defasında on gün ile sınırlı olmak üzere gündeliklerinin tamamına kadar olan kısmı ödenecektir. Sevk yapılmaksızın veya usulüne uygun sevk yapılmaksızın bulunduğu yerden bir başka yerde bulunan sağık kurumuna müracaat eden kişilere harcırah ödenmez." ifadesine yer verilmiştir.

Diğer yandan, konuyla ilgili olarak 5510 sayılı Kanun'un genel sağlık sigortası geçiş hükümlerini düzenleyen geçici 12'nci maddesinde; "Kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevleri, yürürlükten kaldırılan kanunlardaki hak ve yükümlülükler çerçevesinde ilgili kayıt ve işlemler kurum tarafından devralınan tarihe kadar devam eder. Devir süreci üç yıl içinde tamamlanır. Kişilerin yürürlükten kaldırılan kanun hükümleri gereğince hak ettikleri sağlık hizmetleri, bu kanun hükümleri gereğince kapsama alınmamış ise tedavi tamamlanıncaya kadar yürürlükten kaldırılan kanun hükümlerine göre kurumca sağlanmaya devam edilir. 67'nci madde gereği hesaplanan 30 günün hesabında kişilerin lehine olan durum uygulanır. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayan, ancak, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra faturalandırılan tedavi giderleri kurum tarafından karşılanır" hükmüne yer verilmiştir.

Tebliğde yer alan hükümler gereğince memurların sağlık nedeniyle harcırah ödemesi 6245 sayılı Kanun'un mülga 18'inci maddesi (c) bendine göre yapılmaya devam edecektir ve 5510 sayılı Kanun'un bu konuyla ilgili hükümleri devir süresince memurlara uygulanmayacaktır.

4.2. Kurs, Toplantı Ve Eğitim Seminerlerine Katılımda Yolluk

Dernek, Vakıf, Birlik, Şirket v.b. kuruluşlar tarafından düzenlenen kurs, toplantı ve eğitim seminerleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/b veya 22/d' ye göre doğrudan temin yöntemiyle yapılan bir hizmet satın alımıdır. Bu tür etkinliklerde düzenlenen program paket program olup yeme, içme, konaklama, eğitim v.b. hususlar hizmet satın alımı kapsamında değerlendirilmektedir.

2009 Yılı Merkezi İdare Bütçe Kanunu'na bağlı ödeneklerin harcanma esaslarını gösterir ek cetvelinin 23'üncü maddesinde "kamu kurum ve kuruluşları ile meslek teşekkülleri, dernek ve vakıflar tarafından düzenlenen bilimsel nitelikli toplantılara katılmaları kurumlarınca gerekli görülenlerin katılma giderleri ve ilgili Bakan veya yetki verdiği makamın onayıyla isim ve unvanları belirlenen kurum personelinin unvanı ve gördüğü hizmet ile doğrudan ilgisi bulunan kurslara katılmasına ilişkin kurs giderleri, kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenir." denilmektedir. Bu bağlamda, idarelerce satın alınan eğitim hizmeti bedeli (Eğitim Seminer Bedeli) bütçenin 03.5.9.03 Kurslara Katılma ve Eğitim Gideri tertibinden ödenmektedir.

Diğer yandan, yurtiçi ve yurtdışında kurslara katılanlara verilecek gündelik; 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 37'nci maddesinde açıklanmıştır. Bu maddede; “Mesleki bilgilerini artırmak amacıyla memuriyet mahalli dışında açılan kurs veya okullara gönderilenlere, bu Kanuna göre geçici görev gündeliği verilir.” denilmektedir. Bu çerçevede kurs, toplantı ve eğitim seminerlerine katılan personele görev onayı olması ve ödenek olması kaydıyla geçici görev yolluğu ödenecektir. Seminerlere katılan personele hiçbir kesinti yapılmaksızın tam gündelik ve ayrıca geliş ve gidişler için yol parası ödenecektir. Yani 5 gece bir seminere katılmış personel 2 gün de yolda geçtiği varsayımıyla kendi derecesi için öngörülen miktarlar üzerinden 7 tam gün harcırah ayrıca binmiş olması kaydıyla 2 gidiş 2 geliş için 4 taksi ve otobüs ücretlerini beyan ederek alabilir.

4.3. Sözleşmeli ve Geçici Personelin Sürekli Görev Yolluğu

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “İstihdam Şekilleri” başlıklı 4'üncü maddesinin (b) bendinde sözleşmeli personel; “Kalkınma planı, yıllık program ve iş programlarında yer alan önemli projelerin hazırlanması, gerçekleştirilmesi, işletilmesi ve işlerliği için şart olan, zaruri ve istisnai hallere münhasır olmak üzere özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde, kurumun teklifi üzerine Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığının görüşleri alınarak Bakanlar Kurulunca geçici olarak sözleşme ile çalıştırılmasına karar verilen ve işçi sayılmayan kamu hizmeti görevlileridir.” şeklinde; (c) bendinde de geçici personel; “Bir yıldan az süreli veya mevsimlik hizmet olduğuna Devlet Personel Başkanlığının ve Maliye Bakanlığının görüşlerine dayanılarak Bakanlar Kurulunca karar verilen görevlerde ve belirtilen ücret ve adet sınırları içinde sözleşme ile çalıştırılan ve işçi sayılmayan kimselerdir.” şeklinde tanımlanmıştır.

Görüldüğü üzere, zaruri ve istisnai hallerde, özel bir meslek bilgisine ve ihtisasına ihtiyaç gösteren geçici işlerde görevlendirilen sözleşmeli personel ile bir yıldan az süreli veya mevsimlik işlerde görevlendirilen geçici personelin 6245 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinde belirtilen sürekli bir göreve naklen atanmalarına imkan bulunmamaktadır. Bu itibarla, 657 sayılı Kanunun 4'üncü maddesine göre istihdam edilen sözleşmeli ve geçici personele sürekli görev yolluğu ödenmesine imkân bulunmadığı düşünülmektedir.

4.4. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13'üncü Maddesinin (b) Bendinin 4 Numaralı Alt Bendi Kapsamında Görevlendirme

Bilindiği üzere, 6245 sayılı Harcırah Kanununun "Muvakkat vazife harcırahı (Yol masrafı ve yevmiye)" başlıklı 14. maddesinde; bu kanun kapsamındaki kurumlara ait bir görevin yapılması amacıyla geçici olarak yurt içinde veya yurt dışında başka bir yere gönderilenlere, geçici görev harcırahı olarak yol gideri ile yevmiye verileceği ve hamal (Cins ve adedi beyannamede gösterilmek suretiyle) bagaj ve ikametgah veya görev yeri ile istasyon, iskele veya durak arasındaki nakil vasıtası giderlerinin de ayrıca ödeneceği hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre, geçici görev yolluğu memur veya hizmetlinin bir görevin yapılması amacıyla "geçici" olarak başka bir yere gönderilmesi nedeniyle, asli görev yerinde yapmak zorunda olmadığı taşıt giderleri, yeme ve yatma ücretleri gibi bazı zorunlu giderlere karşılık verilmektedir.

Aynı Kanunun 42'inci maddesinde ise, geçici bir görevle başka bir yere gönderilenlere, görev mahalline varış tarihinden itibaren, yurt içinde bir yıllık dönem zarfında aynı yerde, aynı iş için ve aynı şahsa 180 günden fazla gündelik verilmeyeceği, ilk 90 gün için tam, takip eden 90 gün için 2/3 oranında gündelik ödeneceği, geçici görevlendirmelerde meydana gelecek ara vermelerin bu müddetleri veya gündelikleri arttırmaya neden olamayacağı hükümlerine yer verilmiştir. Öte yandan, 6245 sayılı Kanununun 10'uncu maddesinde, Yurt içinde veya yurt dışında görev yapmakta iken yurt içinde veya yurt dışındaki sürekli bir göreve naklen atanan ya da yabancı ülkelerdeki memuriyet merkezi değiştirilen memur ve hizmetlilere yeni görev yerlerine kadar sürekli görev yolluğu ödeneceği belirtilmiştir. Ancak, daimi nitelikteki görevlerin, başka yerdeki kadrolarda istihdam edilen personelin süresiz veya uzun süreli olarak geçici görevlendirilmeleri suretiyle yürütülmesinin, bu şekildeki görevlendirilmelerin ise bir yılı aşacak şekilde uzun bir süreyi kapsamaması karşısında bu görevlendirmelerin, 6245 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinde düzenlenmiş olan "geçici görevlendirme" ile bir ilgisinin bulunmadığı ve bu şekilde görevlendirilenlerin yukarıda belirtilen ek giderlere katlanmalarının da söz konusu olmadığı değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, daimi nitelikteki hizmetlerin yürütülmesi amacıyla süresiz veya uzun süreli olarak geçici görevlendirilenlere, görevlendirme yerlerine gidişte ve görevlendirme süresinin bitiminde 6245 sayılı Kanun hükümlerine göre sadece sürekli görev yolluğu verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

4.5. İlk Defa Memuriyete Atanmada Sürekli Görev Yolluğu

Anayasa mahkemesinin 20.03.2008 tarihinde aldığı ve 28 Mayıs 2008 tarihinde resmi gazetede yayınlanan 2008/81 sayılı karara göre ilk atamada yolluk verilemeyeceği belirtilmiştir. Bu kararın içeriği incelendiğinde gerekçe aynen şudur: İlk defa devlet memurluğuna atanan kişi, görevine başlayınca kadar memur ya da kamu görevlisi sayılmamakta, görevine başladığı tarihten itibaren kamu görevlisi sıfatını kazanmaktadır. Bu süreye ilişkin olarak kendisine aylık ödenmemekte, tedavi yardımı hizmetleri ile memurlara ve diğer kamu görevlilerine sağlanan bir takım haklardan yararlandırılmamaktadır. Oysa naklen atanan kamu görevlileri, naklen atama işleminin yapıldığı tarihten önce kamu görevlisi olup, belirli bir statü hukuku içerisinde kendilerine yüklenilen kamu görevini yerine getirmektedirler. Bu durumda, ilk defa devlet memurluğuna atananlar ile halen devlet memuru olup da naklen ataması yapılanlar aynı hukuksal konumda bulunmamaktadırlar.

Aynı bölümün 9. paragrafında da şu ifadeye yer verilmiştir: Yukarıda da belirtildiği üzere, ilk defa devlet memurluğuna atanan kişiler kamu görevlisi sıfatını, görevlerine başladıkları tarihten itibaren kazandıklarından ve görevlerine başlamadıkları sürece kamu görevlisi sayılmadıklarından, atandıkları görev yerlerine ulaşınca kadar üstlendikleri giderlerin kamu hizmetinin yürütülmesinden kaynaklandığını söylemek mümkün değildir. Böyle olunca da, atandıkları yere giderken üstlendikleri giderlerin kamuca paylaşılması zorunluluğu bulunmamaktadır.

4.6. Emeklilikte ve Becayaışte Sürekli Görev Yolluğu

12.8.2003 tarih ve 25197 sayılı Resmi Gazete yayımlanan 4969 sayılı Kanunun 1'inci maddesiyle Harcırah Kanunun 10'uncu maddesinin 2, 3, 4'üncü bentleri yürürlükten kaldırılmış yapılan bu değişiklikle beraber emekliliğini isteyen veya emekliye sevk olunan yahut haklarında toptan ödeme hükümleri uygulanan memur ve hizmetlilere, ikamet yerlerine kadar bir defaya mahsus olan harcırah ödemesi yürürlükten kaldırmış ve bu durumda olanlara 500.-TL ödeme yapılması öngörülmüştür. 2006 yılında bu madde de yapılan değişiklik ile bazı durumlar ortadan kalkmıştır. Kanunda yapılan son değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren artık yurtiçi ve yurtdışında yer değiştirmelere sürekli görev yolluğu ödemesi hiçbir şarta bağlanmadan, herhangi bir tereddüde meydan vermeden memur ve hizmetliye ödenmesi gerekmektedir. 4969 sayılı Kanunun 1'inci maddesiyle Harcırah Kanunun 9'uncu maddesinin (a) bendi yürürlükten kaldırıldığından, 5538 sayılı Kanunla yapılan son değişiklik neticesinde

becayış olunanlar daha önce sürekli görev yolluğu alamazken son düzenleme ile artık becayış durumu ile ataması yapılan memur ve hizmetliler de sürekli görev yolluğu almaya hak kazanabilmiştir.

4.8. Memuriyet Mahalli ve Görev Mahalli Dışında İkamet

6245 sayılı Harcırah Kanununun tanımlar başlıklı 3nc maddesinin (g) bendinde Memuriyet mahalli kavramı; "Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametghının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü veya kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerleri" şeklinde, başka yer kavramı ise (h) bendinde "Yukarıda (g) fıkrasında yazılı memuriyet mahalli dışındaki yerleri" şeklinde tanımlanmıştır.

Bu tanımnda, memuriyet mahallinin sınırları konusunda kullanılan unsurlardan biri de memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametghının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırlarıdır. Her ne kadar madde metninde, Büyükşehir belediyesi ifadesi kullanılmamış olsa da bugüne kadarki uygulamada Büyükşehir belediyesi bulunan illerimizde bu sınırlar Büyükşehir belediye sınırları olarak dikkate alınmış ve uygulama bu yönde yapılmıştır. Belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin götürüldüğü yerleri "mücavir alan" olarak nitelendirebiliriz.

657 sayılı Kanunun ek 20'inci maddesinde; "Devlet memurlarının görev yaptıkları kurum ve hizmet birimlerinin bulunduğu yerleşme merkezlerinde (mücavir alanları dahil belediye ve köy hudutları içerisinde) ikamet etmeleri esastır. Devlet memurlarının görevini aksatmamak kayıt ve şartıyla birinci fıkrada belirlenen hudutlar dışında ikamet etmelerine mensup oldukları kurumun yetkili amirince izin verilebilir." Mezkr hüküm uyarınca Devlet memurları için asıl olan görev mahallinde ikamet etmeleridir. Ancak mensup oldukları kurumun yetkili amirlerinin izni ile görev mahalli dışında ikamet etmekte mümkündür.

Devlet memuru olarak çalışan ve görev mahalli dışında mevzuata uygun olarak ikamet ederken ikamet mahallindeki bir göreve sürekli görevle tayin edilen personele yol masrafı ile günlük yevmiyenin ödenmesi, zaten yeni atandığı yerde ikamet ettiği için ise yer değiştirme masrafının ödenmemesi gerekmektedir.

5. Sonuç

10.02.1954 tarih ve 8637 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6245 Sayılı Harcırah Kanunu oldukça eski bir Kanun olmasına rağmen halen yürürlükte olup kapsam dâhilindeki idarelerde çalışanların memuriyet mahalli dışına yapılan geçici ve sürekli görevlendirmeleriyle beraber daha birçok benzer konuda düzenlemeler yapılmıştır.

Harcırah ödemelerinde ana eksen kamu personeline memuriyet mahalli dışında tahmil edilen kamusal görevlerin sağlıklı bir şekilde yerine getirilmesidir. Yani asıl olan kamu görevinin yerine getirilmesidir. Harcırah, bu görevin yerine getirilmesi dolayısıyla kamu görevlisinin katlanacağı giderlerin mevzuat çerçevesinde kendisine ödenmesinden ibarettir. Uygulamada görüldüğü şekliyle harcırah ödemeleri bazen asıl görevin ifasından daha önemli hale gelmekte ve kamu personelinin mali şartları nedeniyle tasarruf yöntemi olarak ta ele alınmaktadır. Bu durum da ister istemez kamu hizmetlerinin kalitesini etkilemektedir. Ayrıca bazen de mevzuatla öngörülen resmi harcırah miktarları ile fiili harcamalar arasında kamu personeli zor durumda bırakan olumsuzluklar ortaya çıkabilmektedir.

Kanunun kabulünden günümüze kadar Harcırah Kanununda birçok değişiklikler yapılmış yapılmaya da devam edilmektedir. 1954 yılında çıkarılan kanun günümüz Türkçesinden uzak kalmakla beraber kimi maddeler anlaşılmasında zorluklar yaşanmaktadır.